

Ovce pasou po úspěchu, míří do Evropy

MARTIN VANĚK

Horní Bučice – Tradice chovu ovcí byla v České republice na několik desítek let takřka zlikvidována. Skopové a jehněčí se vytratil z běžného jídelníčku a ovčí sýry byly pouze suvenýrem, který si turisté vozili z Beskyd nebo ze Slovenska.

Situace se však začíná obracet a ovce jsou nyní jediným chovným zvířetem, jehož počty se každoročně zvyšují.

Drobní chovatelé si je pořízují jako praktické a chutné sekačky na travu. Do hor se vrátila velká několikasethlavá stáda a charakteristický zvuk zvonců.

Na kvalitě a pestrosti chovů mají velkou zásluhu chovatelé, kteří se zaměřují na jedno plemeno a udržování jeho kvality. Asi jako u psů.

Ovci Romanovskou zachránili ve Vředech

Zachránit se tak pro české pastviny podařilo například ovci Romanovskou. Impulz k jejímu zachování přitom vyšel z Vředů, od chovatele Jiřího Viznera.

Byl to právě on, kdo založil Klub chovatelů Romanovských ovcí a organizuje celostátní výstavy Romanovských ovcí v Horních Bučicích. Její dvacíťtý ročník se uskutečnil tuto sobotu v areálu místního fotbalového hřiště. Klub jsme založili před

dvacícti lety. Na našich výstavách si chovatelé mohou sva zvrátá porovnat. Vidíme je vedle sebe a chovatel má objektivní měřítko," uvedl předseda a zakladatel klubu chovatelů Romanovských ovcí Jiří Vizner.

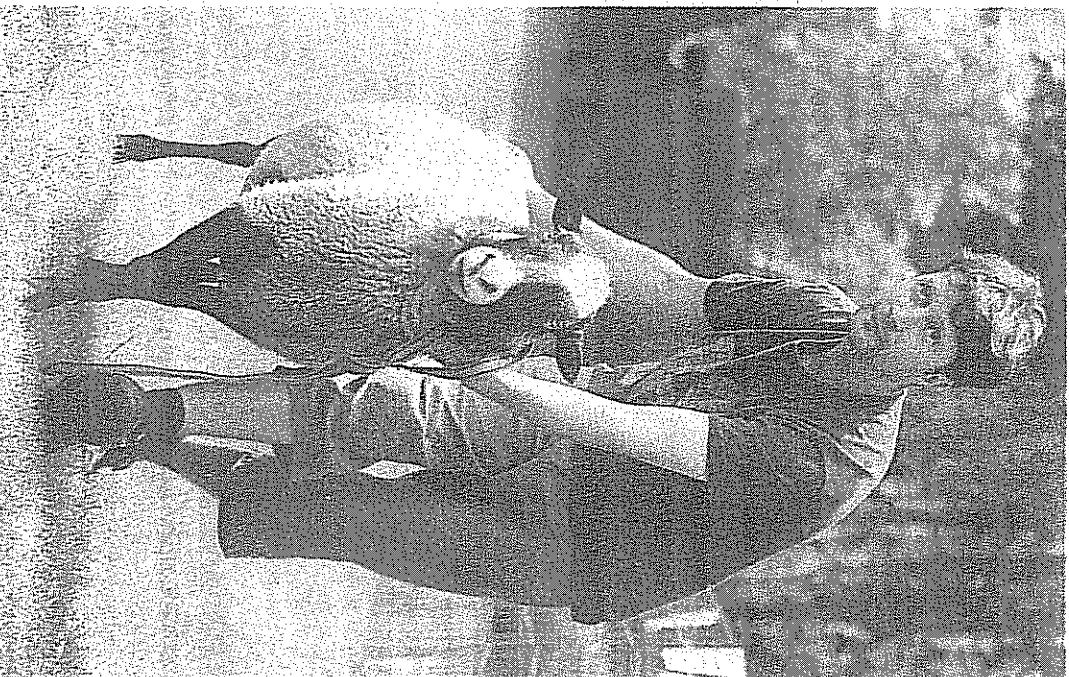
Letos se v Bučicích sešlo podle jeho slov asi čtrnáct chovatelů a kolem padesáti zvířat. Druhá klubová výstava se uskutečnila v listopadu ve Stránčicích. K vidění tam budou hlavně berani.

Proč právě Romanovské ovce?

"Založením klubu jsme toto plemeno v Čechách zachránili. Máli jsme tady, když jsme začínali, čtyři chovné lince. Byli jsme tehdy pouze tři chovatelé, věděli jsme o sobě, komunikovali jsme, ale stejně nám jedna linie nakonec zmižela. Aby nám Romanovská ovce nakonec nevyhynula, tak jsme založili klub. Oslovili jsme chovatele a momentálně máme dvacíť chovných linek, členové klubu se o ty linie starají a mapují je," objasnil smysl existence klubu Jiří Vizner.

A chovatelům se nebyvale daří. Dokládá to velký zájem o jejich ovce ze zahraničí.

"Konečně sklízíme plody své práce. Prodáváme do Holandska, do Belgie, do Chorvatska, nebo do Bosny. Teď vyjednáváme zakázku do Německa. Zájem je tak velký, že se nedá uspokojit," poznamene-

12. ročník celorepublikové výstavy Romanovských ovcí v Horních Bučicích nabídl přehledku spítkových balnic i beranů. Jedním z vrcholů programu byla ukázka využití pastevceých psů. Reportáž z této demonstrace psích doveností si přečtete v úterňním vydání Křtinohorského deníku. Foto: Deník MV

nal k vývozu plemenných ovcí Romanovských zakladatel klubu.

Podle jeho slov ale panuje nebezpečí, že chovatelé po delnou lakavým nabídkám a prodají i to nejlepší, co mají. To je v současnosti asi jediné velké riziko pro místní „ovčáky“.

České ovce míří na širé ruské stepi

Chovatelství sen se ale Jiřímu Viznerovi splnil až po přijetí zájemců z Ruska. Romanovská ovce totiž pochází z oblasti Jaroslavce a právě tamní chovatelé se rozhodli oživit svá stáda kvalitní krví z České republiky.

"Byli tady a vybrali si k sobě do oblasti, kde to vzniklo, padesát jehnic a třicet beranů, aby oživil to svoje stádo. Jsem hrozně spokojený. To byl můj sen, když jsem zakládal chov, aby za deset, dvacet let, když přijede někdo z Ruska, že tady najde přesně ty „Romanovky“, které tam původně byly. Sami nyní říkají, že jsme se neodlišili od původního plemena," poznamenal Jiří Vizner.

Sám vlastní jedenáct balnic, ale chov provozuje pouze jako svůj velký koníček.

S trochou nadzážky lze říci, že právě ve Vředech se díky němu začala psát novodobá historie čistokrevných Romanovských ovcí v České republice.

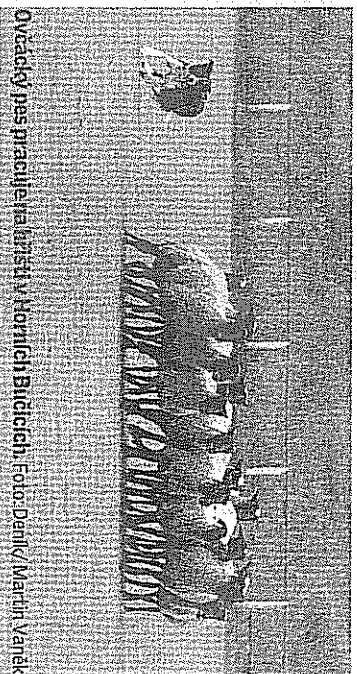
2 | KUTNOHORSKO I REGION

Ovčácký pes nesmí být „vyčuměný“

Horní Bučice – K ovčáckovi patří ovčácký pes a hůl. Bez klacku se moderní chovatel sice obejde, pes však stále zůstává jeho nejlépeším pomocníkem.

Ověřit si to mohli všichni návštěvníci sobotní knihové výstavy chovatelů Romanovských ovcí v Horních Bučicích. „Prednášet jim přijel Jan Hála, soukromé hospodářství zemědělec a odborník na práci se psy.“

Posluchači si odnesli hned několik zcela zásadních poznatků. Ovčácký pes pracuje s modifikovaným loveckým pudem, kdy člověk supluje vůdce smečky. Naučit se používat psa jako časovou uspořu není nic náročného. Pracovní pes by neměl mít možnost, například ze své boudy vidět na zvířata. Zvýšit si na ně hodiny zřít a mohou se mu zpomalit reakce, bude takzvaně vyčuměný. V divtívě většině případů je problém v psovodech.

Ovčácký pes pracuje na hřišti v Horních Bučicích. Foto: Deník/Martin Váněk

Co všechno se psi dokáží naučit, demonstroval Jan Hála přímo na hřišti hornobučického fotbalového klubu. Takleto vedení pes plemena border collie, které jsou na podobnou práci asi nejvhodnější, reagoval přesně a na velkou dálku na každý pokyn svého pána.

Podle Jana Hály si chovatelé na větších rozlohách pastvin mohou dovolit poslat psa pro dobytek i na vzdálenost něco

lka kilometrů. Farmář tím ušetří čas i podřázky. Může libovolně manipulovat se stádem, ale také označit určité ovce, které chce vyhnat ze stáda. Pes mu vyhoví.

Protože je to právě pes, který představuje nebezpečí, jsou ovce také mnohem více fixovány na člověka, což chovatelé umožní mnohem snadnější manipulaci se zvířaty. „Přesouváme stáda i přes

padesát kilometrů pěšky. Máme i přechody Václavského náměstí. Pokud mám padesát oveček, není problém s nimi chodit po hlavním městě. Když jsme natáčeli reklamu, tak nastoupily do tramvaje.“ demonstroval rozdíl v chování zvířat Jan Hála, který mimo jiné pracuje jako ovčák pro pražský magistrát.

Častým problémem, kterému jsou nuceni chovatelé ovcí čelit, je však nedostatek kvalitních pracovních psů. „Trh je ohromný a nenasycený a neprohází žádná pořádná selekce.“, podotkl Jan Hála s tím, že každý komerční zájem o určité plemeno vede k jeho znehodnocení. Příkladem mohou být dalmatinci, nebo právě pracovní „borderky.“

A jak poznat kvalitní vrh štěňat? Třeba tak, že si chovatel některé ponechá jen pro sebe, že jejich kvalitám prostě věří. (mv)